

Wonen op de vuilnisbelt in Shanghai

Joan Veldkamp, 6 april 2010

Ik noem Shanghai vaak een dorp omdat centrum ook niet veel groter is dan dat. Alles valt te fietsen en je komt er voortdurend kennissen tegen op straat. Maar het werkelijke Shanghai is zo groot en uitgespreid dat het lijkt alsof er geen einde aan komt. Pas in het meest westelijke puntje van de wijk Minhang, zo'n drie kwartier rijden vanaf ons huis, zie ik iets dat lijkt op platteland.

Vanaf het balkon van mijn vriendin Monica zag ik voor het eerst in tijden weer eens moestuinen. Met hutjes gemaakt van landbouwplastic. Het kwam toen niet in me op dat er in die gammele bouwsels mensen wonen. Vaak met hun kinderen.

Maar toch is het zo, vertelde Monique me, een Nederlandse vrouw die al jaren in Shanghai woont en vaak contact heeft met gezinnen die in de hutjes wonen. Ik mocht een ochtend met haar mee, op de fiets.

Mensen die van het platteland van China in de stad gaan wonen, komen vaak in een keet van stukken zwerfhout terecht, die aan elkaar zijn vastgemaakt met plakband en een paar spijkers.

Tegen kieren wordt plastic en papier geplakt, elektriciteit wordt stiekem afgetapt van het dichtstbijzijnde net, stromend water en wc's of douches zijn er niet. De meeste mensen overleven dankzij de handel in afval of ze werken in de bouw.

We bezochten eerst het gezin Wang dat het geluk had pal naast een waterput te wonen.

In de hut van mevrouw Wang was het een enorme bende. In de vochtige ruimte lagen overal stapels papier, vieze doeken en dozen met troep.

Tegen de muur stonden een ijskast en een tv. Maar de enige plek om te zitten, was een bed met houten planken.

'De vorige keer dat ik hier was, had ze net een baby gekregen,' zei Monique. 'Maar die heeft ze naar haar ouders gebracht, die nog op het platteland wonen. En die al drie kinderen verzorgen'.

De tweede plek waar we naartoe gingen was een vuilnisbelt in de buurt. De migranten daar verzamelden vooral piepschuim, papier, oude schoenen, spijkerbroeken en andere troep. Het werd verkocht aan recyclebedrijven.

Overal lagen botten van dieren en huisafval, en er hing een stinkende lucht van gesmolten plastic.

Ook hier woonden de gezinnen in gammele hutjes. Een moeder met twee zoontjes van zes en drie, had haar domein (3,5 x 2,5 meter), van binnen gezellig proberen te maken met kleurrijke Chinese versieringen van papier. De mensen hadden niet veel spullen. Maar de spullen die ze hadden waren netjes opgeborgen in een soort kast. En onder het bed met een matras van piepschuim, stond zelfs een paar roze sloffen.

Van een ijskast of tv, of enige andere luxe, was geen sprake. Kieren waren dichtgeplakt met papier en trots wees de moeder op een klamboe boven het bed, die ze had gevonden. De grond rondom de vuilnisbelt was

drassig en in de zomer stikte het er van de muggen.

We hadden oude kleren meegenomen, een tas met oude auto'tjes en een soort lego waarmee de jongens zelf dingen konden bouwen. Ze spreidden alles uit op het bed, dat bijna de hele ruimte in beslag nam. En ze kregen meteen slaande ruzie over wie wat mocht hebben.

Ooit had Monique een oud kinderfietsje meegebracht voor de jongens. Die konden hun geluk niet op. Maar het zag er nog zo mooi uit dat de moeder het toch maar had verkocht. Want geld is eten. En medicijnen. Ook de man en vrouw van het piepschuim hadden hun krot opgefleurd met versieringen. Bovendien stond er een tafel in met houten banken. En een oude autostoel diende als fauteuil. Aan het plafond hingen soepkippen te drogen. Hun kinderen waren al ouder en zaten overdag op de buurtschool, die door de gemeente Shanghai was gebouwd. In de tuin lagen bergen versleten gympen, waarvan de rubber zolen konden worden omgesmolten.

Omdat het een mooie dag was en de mensen vriendelijk waren en lachten, en zich nergens over beklaagden, was het geen moeilijk bezoek. Maar een dag later werd het opeens weer koud werd en begon het te regenen.

De rillingen liepen over mijn rug toen ik dacht aan die kwetsbare hutjes op de vuilnisbelt, die in een vieze modderpoel moest zijn veranderd. En aan die moeder met die twee jongetjes, die opgesloten zaten in dat tochtige krot. Want waar konden ze anders heen? Geen wonder dat veel migranten hun kinderen liever achterlaten op het platteland. Want hoe kunnen de kinderen nou goed leven in een sloppenwijk?